

KULTUR & TREND

RYDDER INNIMELLOM: – Jeg tar et rask av og til, sier forfatteren om opprydding i sitt skrivehus. Han er en ekte samler, som har vondt for å kaste.

Jakter på Dronningens hi

Av LENA STORVAND
og JAN PETTER LYNNAU (foto)

HØLEN (VG) Tretten små bibelvers er utgangspunktet for utallige fortellinger om Dronningen av Saba. Tor Åge Bringsværd har forsøkt å finne ut hvem den mystiske kvinnen var – og hva det egentlig var mellom henne og kong Salomo.

Det er så smekk fullt i arbeidsstua til 72-åringen at han har hengt plakater i taket. Vi manøvrerer innover mot skriveplassen, passerer en håndvask som er halvt begravet under en gardintrapp på snei.

Blant tusenvis av bøker lirker Tor Åge ut en bunke om Dronningen av Saba.

– Det er lett å bli forført av henne, humrer forfatteren.

I årevis har han hatt sans for Dronningen av Saba. Og egentlig hadde han tenkt å skrive en roman om henne. Men han endte opp med en biografi i serien om fargerike skikkelser fra mytologi og folketro.

– Jeg tror jeg har vært igjennom det som finnes av stoff om henne, sier han, og blar i verk fra museer og forskere.

– Men dette er den første biografien, oppsummerer forfatteren.

– **Hvem var hun, hvor skulle hun egentlig, og hvordan kom hun på tronen? spør han.**

– Jeg tror «alle» har hørt om Dronningen av Saba, men at de har glemt hvem hun var.

Utgangspunktet for filmer, malerier, sirkusnumre og myter er tretten korte bibelvers i Første Kongebok, 10. kapittel. Hun er sentral både blant jøder, kristne og musli-

Tor Åge Bringsværd skriver biografi om Dronningen av Saba

mer, og hun er fremstilt som alt fra en klok kvinne, en mor, en fristerinne, heks og hore.

– Man regner med at hun var herskerinnen over Saba, som trolig lå der Jemen er i dag. Saba var et uavhengig kongedømme frem til rundt år 275.

Riket forsvant

Med årene forsvant imidlertid riket under ørkenen og ble først gjenopplaget av arkeologer på 1800-tallet.

Fra Saba la hun ut på en lang og farefull ferd – til kong Salomo i Jerusalem. Hennes enorme karavane skulle altså tilbakelegge over 160 mil.

– Hennes rike var ganske så mektig. Jeg tror ikke vi snakker om «hvem som helst».

Mens Salomo antakeligvis var en stammehøvding, selv om han senere er opphøyet til noe mye mer, til kongenes konge.

Med Salomo skulle dronningen diskutere krydderhandel som var særdeles viktig på den tiden.

– I bibelversene heter det at hun kom med gåter til kong Salomo. Men jeg tror ikke det var gåter hun presenterte for ham, jeg tror det var snakk om politiske og forretningsmessige spørsmål, sier Bringsværd, som mener dronningen stort sett er fremstilt alt for from og ydmyk.

– Som at hun falt helt i staver over hvor flott Salomo og hans religion er. Hele situasjonen og styrkeforholdet mellom disse var nok helt an-

nerledes enn som så: Oppførte hun seg underdanig, må det nok ha vært som en gest overfor Salomo.

Spekulasjoner

Forholdet mellom Saba og Salomo har også vært gjenstand for spekulasjoner, og flere har ment at Salomos høysang handler om de to.

– Det er en helt lovlig ønskedrøm, men jeg tror ikke det. Høysangen er skrevet mye senere, påpeker Bringsværd.

En rekke myter forteller at de to gikk til sengs, og at hun i forkant fjernet alt håret på kroppen.

– Unntatt på hodet. Et tegn på fullstendig underkastelse. Det tror jeg ikke dagens unge kvinner tenker på, sier han

BOKEKSTRA

FORSIDEPIKE: Film om dronningen omtalt i filmtidsskrift anno 1921.

ETIOPISK DRONNING: En variant av dronningen.

” Det er lett å bli forført av henne.

Tor Åge Bringsværd om Dronningen av Saba

storie

med henvisning til voks-trenden.

Bringsværd mener også dronningen trolig var mye mer brutal enn det er fremstilt.

– De få sporene man har å gå etter viser at hun blant annet fikk hoder hugget av.

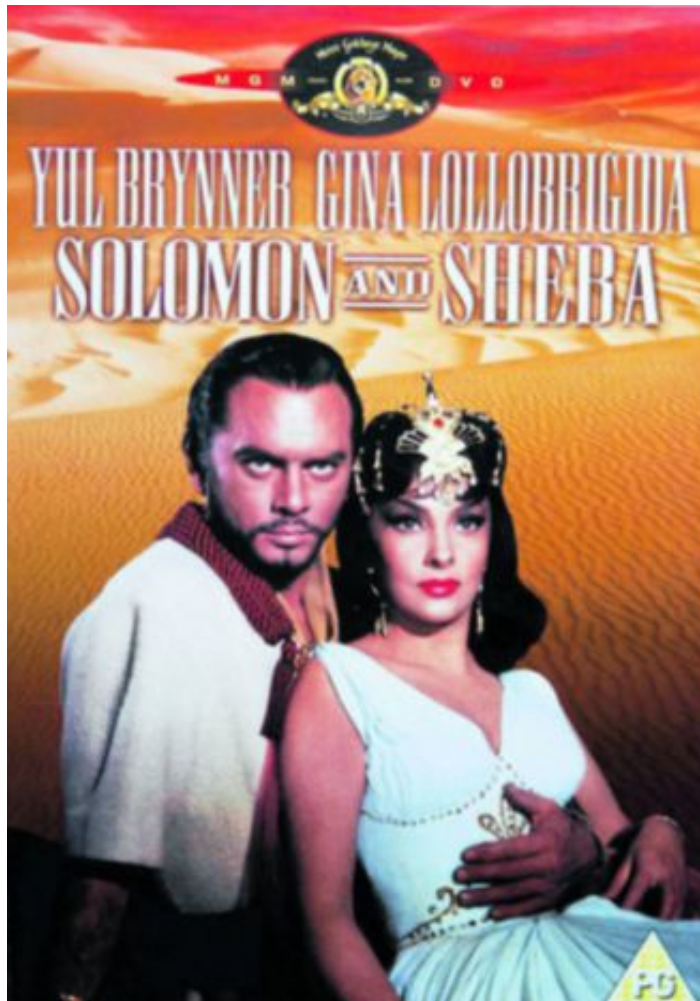
At dronningen satt på tronen tror Bringsværd var en midlertidig ordning til den korrekte arvingen kunne overta.

Hvis hun altså i det hele tatt har eksistert.

– Det er jo ikke mulig å gå tilbake og finne absolutt sikre kilder, understreker forfatteren.

Han synes ikke det spiller noen rolle.

– Ting kan godt være sanne selv om de ikke stemmer helt. Det er mange typer sannhet. Hvis vi ikke vil være med på mytene, blir vi veldig tørre. Myter er den eldste måten å fortelle på. Jeg tror vi er som trær. Mister vi røttene våre, går det ikke så bra.

FILMDRONNING: Tor Åge Bringsværd husker svært godt at han så filmen om dronningen av Saba. Den hadde premiere i 1959. Gina Lollobrigida spilte dronningen, mens Yul Brynner – med hår – spilte kong Salomo. Tretti år tidligere laget Fox også en storfilm om dronningen. I alt spilte 10 000 mennesker og 500 kameler i den filmen.

Rente fra ^{*} **8,9%**
Eff rente fra 9,8%

Samle dine lån hos oss. Ofte får du penger til overs til noe annet.

Søk på nordax.no eller på 815 56 474. Hvis du ringer oss kan du spørre og vi forklare.

Hva koster det?	8,9%	11,9%	15,9%
Månedsbetaling	100 000 kr 1215	1392	1648
ved 12 års nedbetalingstid	200 000 kr 2347	2700	3207
	300 000 kr 3479	4007	4766

*Renten er individuell og er mellom 8,9%-18,9%. Tilbakebetalingstiden er valgfri mellom 1-12 år. Den effektive renten er 20,47% på 65 000 kr, 5 år, nom. rente 15,9%, etableringsgebyr 1475 kr og terminsgebyr 65 kr. Totalt beløp å betale er 100 740 kr (april 2012).

Nordax
www.nordax.no